

Historien om Jaya



Jaya utanför Guest House på Jagriti Vihara. Bilden från 2006.

Jaya S. Upadhyay är grundaren av Jagriti Vihara. Han växte upp i en liten by i Bihar, inte långt från Bodh Gaya, där buddhismen uppstod. Förmodligen är han född i september 1930. Hans föräldrar var fattiga, något som gällde de flesta i byn. De försörjde sig på jordbruk. Som alla barn måste Jaya och hans syster hjälpa till med arbetet på gården. Det fanns ingen skola i byn, men Jaya lärde sig läsa av sin farfars far. Sedan följde diverse informella studier. När Gandhis rörelse nådde Bihar, blev Jaya mycket intresserad. Han attraherades av Gandhis lära som kombinerade social rättvisa, religiös tolerans och ickevåld.

Pedagog

Som ung och mycket begåvad fick Jaya chansen att resa till södra Indien och besöka ett center som kallas Rishi Valley. Skolan där grundades av en känd pedagog, Sri Krishnamurti. Tanken bakom denna skola är att människan ska öva sin förmåga till insikt och stå fri från religiösa och politiska dogmer. Jaya arbetade som lärare i centret och tyckte mycket om det. Men en olycka med cykel avbröt hans planer på att stanna i Rishi Valley.

Jaya återvände till sitt hem i Bihar och började studera pedagogik. Han läste bland annat om den danske prästen och pedagogen Grundtvig. Jaya sökte stipendier för att få lära känna Grundtvigs skola för vuxna, folkhögskolan, som finns i Sverige, Norge, Danmark och Finland. Tack vare ett stipendium kom han till Hallingdals folkehøgskole i Norge läsåret 1965/66 och stannade där i ett år. Naturligtvis höll han också många föredrag om Indien på olika platser i landet. Nästa år studerade han vid samma typ av skola i Sverige, Mora folkhögskola. Under de här två åren lärde han sig både svenska och norska.

Drömmen om Jagriti Vihara

Detta var början på Jagriti Vihara-idén. Jaya hade en dröm: att grunda en skola för fattiga pojkar och flickor i en del av Indien med ursprungsfolk och ge människorna humanitär hjälp. När han bodde i Sverige började han arbeta inom olika yrken som hemhjälp för gamla, vaktmästare, potatisplockare, föreläsare osv för att tjäna pengar. Jaya levde mycket enkelt och sparade allt. Han fick många vänner både i Norge och Sverige, som tog del av hans dröm och ville stödja den ekonomiskt. Viktiga kontakter knöt han med en lång rad folkhögskolor i de båda länderna.

År 1974 hade Jaya fått ihop pengar nog att köpa ett stycke mark i Bihar. Några enkla hus uppfördes. Skolan påbörjades. Den pedagogik som tillämpades förenade teori och praktik och anknöt till den lokala kulturen. Nu, 43 år senare, är Jagriti Vihara mera ett centrum för landsbygdens utveckling. Under åren har Jaya rest mycket mellan Indien och Skandinavien för att berätta om Jagriti Vihara och ge studerande och personal på folkhögskolor möjlighet att stödja detta indiska utvecklingscentrum. Även många grupper av svenska och norska elever från folkhögskolor har besökt Jagriti Vihara och lärt sig mycket om villkoren för fattiga människor och hur man tillsammans kan börja förändra samhället till en bättre ordning. Utbildning är hela tiden en nyckelfråga.

Humanist

Jaya är en indisk humanist med stor känsla för den skandinaviska samhällsmodellen. Han är djupt politiskt engagerad, men inte aktiv i partipolitik. Han brinner också för det nära och grundläggande som att plantera träd och vårda dem. Jaya är mycket lärd, kan flera språk och är ständigt intresserad att lära sig nytt. Han är en självlärd arkitekt, estet och humorist. Han respekterar

människors draging till religion och är själv en mycket andlig person, men utan en bestämd trosuppfattning. Bland hans förebilder finns så vitt skilda personer som Buddha, Franciskus, Gandhi och Sri Aurobindo. På Jagriti Vihara är det viktigt med tolerans för alla religioner och att arbeta för samexistens trots olikheter. I det indiska samhället är Jaya förvisso en "guru".